

13.10.2021

Ärende/14

§ 303

Den av ledamoten Jenni Pajunen väckta motionen om lockande av hemvändare till Helsingfors

HEL 2021-002236 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Elina Nurmi, maahanmuuttopäällikkö, telefon: 310 36400
elina.nurmi(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 17.02.2021 Pajunen Jenni Paluumuuttajat kotiin: Helsingin on houkuteltava suomalaisia huippuosaajia maailmalta

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamot Jenni Pajunen och 18 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors aktivt borde locka hem finländska toppförmågor från stora världen i synnerhet till de branscher där det råder brist på arbetskraft. De som undertecknat motionen konstaterar att coronapandemin har fått många utomlands bosatta finländare att överväga att vända hem till Finland. Många hemvändare har dock beskrivit de svårigheter de mött då kommit tillbaka till Helsingfors. Det har bland annat handlat om att hitta jobb för makan/maken, att få utomlands avlagda examina erkända här, hitta en lämplig dagisplats eller skola för barnen, och att tackla en krånglig beskattning. I motionen föreslås att Helsingfors stad uppgör 1) en utredning om erfarenheter och svårigheter bland hemvändande finländska medborgare som flyttar tillbaka till Helsingfors, 2) ett åtgärdsprogram för att förbättra servicen, samt 3) målinriktade, regelbundet uppdatera anvisningar som ska göra det lättare för hemvändarna att anpassa sig här. I motionen föreslås dessutom att staden sätter igång med 4) målinriktad marknadsföring för att locka potentiella

hemvändare till Helsingfors, i synnerhet till branscher med arbetskraftsbrist.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen finner de föreslagna åtgärderna (2-4) motiverade och anser att de i tillräcklig mån kan beaktas som en del av redan inledda eller planerade åtgärder, vilka i korthet beskrivs nedan. Dessutom anser den att det behov av en utredning som nämns i punkt 1) till väsentliga delar upphört i och med de åtgärder som vidtagits våren 2021.

Stärka kunskapsbasen

Våren 2021 kom det en myckenhet ny forskning om hemvändares erfarenheter och servicebehov, och därför konstaterar stadsstyrelsen att det inte för närvarande finns behov av att göra en utredning i ämnet. I juni 2021 publicerade Migrationsinstitutet rönen från en omfattande enkät (Hovi, Tervonen & Latva-White 2021) om flyttande från Finland och finländskhet utomlands, som besvarats av sammanlagt över 3 100 utlandsfinländare i 85 länder. Enkäten kartlade svararnas livssituation, gränsöverskridande vardag, identitet, politiska deltagande, religiositet samt behov av service och upplysningar. Enkätrönen ger stöd för motionens undertecknares uppfattning att många utlandsfinländare – i synnerhet de som överväger vända hem och de som bott längre utomlands – behöver stöd med att sköta många praktiska ärenden. Svaren lyfte gång på gång fram behov som gäller i synnerhet beskattning, att få arbete, social trygghet, hälsovård, språket och barnens dagvård och skolgång. Dessutom fanns behov av service och upplysning kring bland annat tillstånds- och pensionsskyddsärenden samt hur en utländsk maka/make ska kunna anpassa sig.

Enkätrönen är i linje med det man erfarit vid tidigare undersökningar och utredningar (t.ex. Alves 2020, Arvola 2019 och Nylands Förbund 2012). Förstahandsinformation om behovet av service och upplysningar bland yrkesfolk med familjer som flyttat till Helsingfors har sedan år 2017 också samlats hos kundservicen på International House Helsinki. Före coronapandemin hade International House Helsinki i snitt 6000-9000 kunder i månaden. Kunskapen om kundernas behov utnyttjas på många vis vid utvecklandet och inriktandet av service och handledningsmaterialet.

Att locka hit kunnigt yrkesfolk

Allt sedan år 2019 har staden i samarbete med staten och lokala företag och högskolor aktivt lockat i synnerhet ICT- och teknologiproffs,

13.10.2021

placerare och nya entreprenörer och uppstarts företagare och -team till Helsingfors. Åren 2020-2021 kördes bland annat kampanjerna Helsinki Freedom (myhelsinki.fi/en/work-and-study/helsinki-freedom) och 90 Day Finn (helsinki.businesshub.fi/90-day-finn), som hittills nått över 122 miljoner människor. Att vänta från och med våren 2021 är en betydande intensifiering i lockandet av förmågor, investerare och besökare då Helsinki Business Hubs och Helsinki Marketings funktioner slås ihop till det nya stadsmarknadsförings- och invest in -bolaget Helsinki Partners Oy.

I framtiden är det meningen att rikta in marknadsföringen också på hemvändare och andra flyttande proffs, som en del av åtgärdsprogrammet Talent Boost drivet av staten och de största städerna. Huvudansvaret för genomförandet av Talent Boost inom statsförvaltningen ligger hos Business Finland. Inom stadens egen verksamhet vore det skäl att göra lockandet av internationellt yrkesfolk (inkl. hemvändare), studerande och företag till en ännu mer integrerad del av det gemensamma varumärkesarbetet. Dessutom borde en målsättning vara att vid det praktiska varumärkesarbetet effektivare dra nytta av hemvändarnas och andra utlandsfinländares nätverk.

Stöd för de proffs som slår sig ner här

International House Helsinki och programmet Spouse Program för makor/makar

Sedan 2017 har stödservicen för internationellt yrkesfolk med familjer som slår sig ner i Helsingfors främst skötts av International House Helsinki. International House Helsinki (kortare IHH) ger det mesta i form av upplysningar och myndighetsservice som behövs då man börjar slå sig ner i vårt land, under samma tak. Man kan få hjälp med bland annat att komma igång med registrerings-, beskattnings-, pensionsskydds- och socialskyddsärenden, och med att söka arbete, bostad och lämplig dagis- och skolplats. Servicen får i sin helhet nyttjas av icke-finländska invandrare, lika väl som hemvändande finländare jämte familjer som kommer till Helsingfors.

För utländska makor och makar som behöver extra stöd kan dessutom inriktad stödservice fås via Spouse Program (för makor/makar) då det gäller att bli bekant med staden, bilda sociala nätverk och få ett fotfäste på arbetsmarknaden. Spouse Program jobbar i anknytning till IHH. I slutet av våren 2021 hade drygt 430 makor/makar och 50 företagspartner anmält sig till Spouse Program. Förutom av IHH och Spouse Program får hemvändare i Helsingfors hjälp av föreningen Familia ry:s service för makor/makar och av Suomi-Seura, en informations- och intressebevakningsorganisation för utlandsfinländare.

Handledningsmaterial

Motionens undertecknare föreslår att det för hemvändare uppgörs mål-inriktade och regelbundet uppdaterade anvisningar som gör det lättare att anpassa sig här. Vid informeringen för hemvändare utnyttjas därvid sådant handledningsmaterial som redan tagits fram och skraddarsytt av stadens samarbetspartners och intressentgrupper. Exempel på sådant är Kotimaahan palaajan opas (utgiven 2007 av Teknikens Akademiker TEK) och Suomi-Seuras guide för hemvändande seniorer (2020). Framöver, även hösten 2021, kommer också Newcomer's Guide att svara på hemvädarens och deras familjers behov av information. Guiden, som är sammanställd med tanke på IHH:s kunder, innehåller mycket information om praktiska ärenden som ska skötas då man slår sig ner här, och om utbudet på service och upplevelser i området. Handledningsmaterialet kommer att via International House Helsinkis kanaler delas ut åt alla som överväger flytta till Helsingfors eller som nyligen kommit hit. Ny skraddarsydd information och service kommer redan inom nära framtid att finnas även för andra kundgrupper av betydelse för tillväxten i staden, till exempel startupföretagare som kommer till Helsingfors från utlandet.

Stöd för yrkesfolk att få jobb: kommunalt försök med sysselsättning, och service för att leta fram yrkeskunskap

För många hemvändare behövs det aktuell information och konkret hjälp i synnerhet med att hitta anställning. Sedan mars 2021 har hemvändare till Helsingfors som anmält sig som arbetssökande fått service inom Arbets- och näringsministeriets Kommunförsök med sysselsättning. Under försöket kan hemvändarna anlita dels den TE-centralservice som sedan mars skötts av kommunerna, dels stadens egen service, och dels bland annat den service för identifiering och erkännande av kunnande som yrkeshögskolan Metropolia och staden utvecklar tillsammans. Med den service som erbjuds av yrkeshögskolan Metropolia försöker man effektivare hitta och erkänna sådant kunnande som förvärvats utomlands, och jämna vägen för övergång till individuella karriär- och utbildningsbanor. Snabbare inträde på arbetsmarknaden stöds under kommunförsöket med hjälp av bland annat mera individuell kundservice än tidigare, effektivare kartläggning av kunnande, och rekryteringsstöd för arbetsgivare.

För alla med intresse för företagande eller startup-företagande finns dessutom NewCo Helsinki:s breda servicepalett med bland annat avgiftsfri information för grundande av och tillväxt inom företag, och, sedan juni 2021, stödet för internationella team som vill placera sig i Helsingfors.

Vägkarta för invandring i syfte att arbeta, studera eller bedriva företagsverksamhet

Stadskansliets näringslivsavdelning började under senvåren 2021 förbereda uppgörandet av en vägkarta för invandring i syfte att arbeta, studera eller bedriva företagsverksamhet. Vägkartan slår dels fast målbilden för hur staden vill locka internationellt yrkesfolk till Helsingfors för att slå sig ner där, och dels preciserar den de centrala målsättningarna och hur man mäter dem, jämte de huvudsakliga målgrupperna och ansvarsinstanserna. Den tar upp hemvändarna som ett eget kundsegment. Färdig ska den bli under hösten 2021.

Stadsstyrelsen erfar att vägkartan kommer att eliminera behovet av ett skilt åtgärdsprogram för hemvändarna.

Källor

Alves, S. (2020), Mikä ihmeen pamu: paluumuuttajan tarve kotoutumispalveluihin, Siirtolaisinstituutti:
<https://www.theseus.fi/handle/10024/334571>

Arvola, O. (2019), Siivet vievät, juuret Suomessa – Suomi-Seura ulkosuomalaisnuorten palvelujen tarjoajana: <https://suomi-seura.fi/wp-content/uploads/2019/10/Nuorisoselvityksen-raportti-2019.pdf>

Hovi T., Tervonen M. & Latvala-White H. (2021), Muuttuva ulkosuomalaisuus – kyselytutkimus maastamuutosta ja ulkosuomalaisuudesta: https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/181268/Raportit_3_www.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Suomi-Seura (2020), Seniori paluumuuttajan opas: <https://suomi-seura.fi/wp-content/uploads/2020/02/Senioripaluumuuttajan-opas-2020-1.pdf>

Tekniikan akateemisten liitto TEK (2007), Kotimaahan palaajan opas: <https://www.tek.fi/fi/cm/brower?id=workspace%3A//SpacesStore/b0992478-c4c7-43ba-8327-d889ee342b87%3B1.0>

Uudenmaan Liitto (2012), Paluumuuttajien työllistyminen ja palvelut: https://www.uusimaaviikko.fi/files/6310/Paluumuuttajien_tyollistyminen_ja_palvelut.pdf

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Elina Nurmi, maahanmuuttopäällikkö, telefon: 310 36400
[elina.nurmi\(a\)hel.fi](mailto:elina.nurmi(a)hel.fi)

Bilagor

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

13.10.2021

Ärende/14

- 1 Valtuustoaloite 17.02.2021 Pajunen Jenni Paluumuuttajat kotiin: Helsingin on houkuteltava suomalaisia huippuosaajia maailmalta

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 20.09.2021 § 644

HEL 2021-002236 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Jenni Pajusen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Elina Nurmi, maahanmuuttopäällikkö, puhelin: 310 36400
elina.nurmi(a)hel.fi